

Μουσείο
Ακρόπολης

2ο ΓΕΛ
Αγίων
Αναργύρων

Στα ίχνη των
χαμένων
χρωμάτων

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 2^ο ΓΕΛ Αγίων Αναργύρων

Τάξη / Τμήμα: Β΄, μαθητές και από τα 3 τμήματα

Αριθμός μαθητών: 35 (12 κορίτσια- 23 αγόρια)

Αριθμός παλινοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 10

Χώρες προέλευσης των παλινοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία.

Προφίλ μαθητών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συμμετείχαν με εξαιρετικό ζήλο και η μεταξύ τους επικοινωνία και συνεργασία ήταν άριστη. Χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα πολύ καλά, αν και δεν είναι η μητρική τους, αφού έχουν φοιτήσει στο ελληνικό σχολείο από το δημοτικό. Ορισμένοι μάλιστα γεννήθηκαν στην Ελλάδα και έχουν αποκτήσει παιδεία ελληνική.

Ονόματα εκπαιδευτικών: Ελένη Αλμπανοπούλου, Βύρων Ντέγκας, Αικατερίνη Πατσού, Μαρία Χατζηπαναγιώτου, Λάμπρος Χρόνης.

Μουσείο: Μουσείο Ακρόπολης

Εκθέματα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης: Εκθέματα από το Μουσείο Ακρόπολης και αρχιτεκτονικά μέλη του Παρθενώνα που διασώζουν ίχνη χρώματος.

Διαπολιτισμική δυναμική που διακρίνεται στα συγκεκριμένα αντικείμενα: Αναγνώριση της πανανθρώπινης ανάγκης για την πολυχρωμία. Προσέγγιση θεμάτων παραγωγής των χρωμάτων από ορυκτά που εξορύσσονταν από όλο τον τότε γνωστό κόσμο.

Ονόματα μουσειοπαιδαγωγών ή άλλων προσώπων του μουσείου: Ειρήνη Καϊμάρα, Ασημίνα Λεοντή, Σύλια Παράσχου, Κορνηλία Χατζηασλάνη.

Στόχοι

Γνωστικοί:

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να έρθουν σε άμεση επαφή με την τέχνη της αρχαϊκής και κλασικής εποχής.
- Να αντιληφθούν πως το χρώμα ζωντάνευε την αρχαία ελληνική γλυπτική.
- Να γνωρίσουν τη χρήση των χρωμάτων στην ελληνική γλυπτική.
- Να κατανοήσουν τις τεχνικές χρωματισμού.
- Να πληροφορηθούν ότι τα χρώματα προέρχονται από ορυκτά που εξορύσσονταν από όλο τον τότε γνωστό κόσμο.

- Να αναζητήσουν τους συμβολισμούς των χρωμάτων στην αρχαία τέχνη και σε διάφορες θρησκείες.
- Να εντοπίσουν, με αφορμή τις αρχαϊκές κόρες, τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των παραδοσιακών φορεσιών της Ελλάδας και της Αλβανίας.
- Να αναπτύξουν, μέσα από τα εκθέματα του μουσείου, την ικανότητά τους για παρατήρηση και έρευνα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αλληλεπίδραση και επικοινωνία ανάμεσα στους διάφορους λαούς αντανακλάται και στην παραγωγή έργων τέχνης.

Συναισθηματικοί:

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να αισθανθούν τη χαρά της ομαδικής δημιουργίας.
- Να νιώσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση.
- Να ενισχύσουν τις μεταξύ τους σχέσεις μέσα από τη δημιουργία και τη σύνθεση ενός δικού τους έργου τέχνης (κολάζ, αφίσας).

Παιδαγωγικοί:

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εργαστούν ομαδικά.
- Να φτάσουν στη γνώση μέσα από την παρατήρηση και το βίωμα.
- Να εργαστούν αυτόβουλα αποσυνδέοντας το έργο τους από τη βαθμολογική αξιολόγηση.

Διαπολιτισμικοί:

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιήσουν τις πολιτισμικές ανταλλαγές των λαών διαχρονικά.
- Να συνειδητοποιήσουν τον πλούτο που προκύπτει από την άρση της ομοιομορφίας.

Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

- Ιστορία Α΄ Λυκείου.
- Νεοελληνική Λογοτεχνία.
- Θρησκευτικά Α΄ Λυκείου.
- Πρόγραμμα: «Παλέτες που έγραψαν ιστορία».

Δράσεις

1. Συμμετοχή στην ημερίδα «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» που πραγματοποιήθηκε στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο στις 11/1/2014. Στην ημερίδα αυτή, που είχε τη μορφή σεμιναρίου-εργαστηρίου, έγινε η πρώτη γνωριμία κάποιων εκπαιδευτικών με κάποιες αρχαιολόγους-μουσειοπαιδαγωγούς του Τομέα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της ΥΣΜΑ. Το πρόγραμμα που αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί στους μαθητές είχε ως θέμα «Το ταξίδι των χρωμάτων. Η αναζήτησή τους στην Αίθουσα Αρχαϊκής Εποχής στο Μουσείο Ακρόπολης και σε αρχιτεκτονικά μέλη του Παρθενώνα».

2. Τακτική τηλεφωνική και ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των αρχαιολόγων του Τομέα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης.

3. Συνάντηση στο γραφείο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τους εκπαιδευτικούς στις 21 Ιανουαρίου 2014. Συζητήθηκε η δομή, το περιεχόμενο του προγράμματος και τα διαδικαστικά για την επίσκεψη των μαθητών στο Μουσείο και στην Ακρόπολη. Παραδόθηκε στους εκπαιδευτικούς υλικό για την προετοιμασία τους: α) Οδηγός του Μουσείου Ακρόπολης «Αρχαϊκά Χρώματα», εκδ. Μουσείο Ακρόπολης, Αθήνα 2012, β) Οδηγός για την Ακρόπολη και το Μουσείο Ακρόπολης, εκδ. ΕΦΑ, Αθήνα 2010, γ) Βιβλίο «Ακρόπολη και Εκπαίδευση», εκδ. ΥΣΜΑ, Αθήνα 2011, δ) Καρτέλες με φωτογραφίες γλυπτών από το σακίδιο «Αρχαϊκά Χρώματα», ε) Θήκη με πετρώματα στ) Σχετικοί σύνδεσμοι στο διαδίκτυο.

4. Στις 21 Φεβρουαρίου 2014 οι μαθητές επισκέφθηκαν το Μουσείο της Ακρόπολης και παρακολούθησαν εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα τα αρχαϊκά χρώματα. Συνολική διάρκεια προγράμματος: 90 λεπτά.

5. Στις 14 Μαρτίου 2014, οι μαθητές επισκέφθηκαν το εργοτάξιο του Παρθενώνα και με τη βοήθεια των συντηρητών της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης παρατήρησαν αρχιτεκτονικά μέλη του ναού που διασώζουν ίχνη χρώματος. Συνολική διάρκεια προγράμματος: 90 λεπτά.

Ακολουθεί η παρουσίαση της δράσης, η οποία χωρίστηκε σε 3 στάδια: προετοιμασία των μαθητών πριν από την επίσκεψη - διεξαγωγή των προγραμμάτων μέσα στο μουσείο και στην Ακρόπολη - αξιοποίηση της εμπειρίας των μαθητών μετά το πρόγραμμα.

1ο στάδιο: Προετοιμασία των μαθητών μέσα στη σχολική τάξη πριν την επίσκεψη στο Μουσείο.

1) Συζήτηση με τους μαθητές:

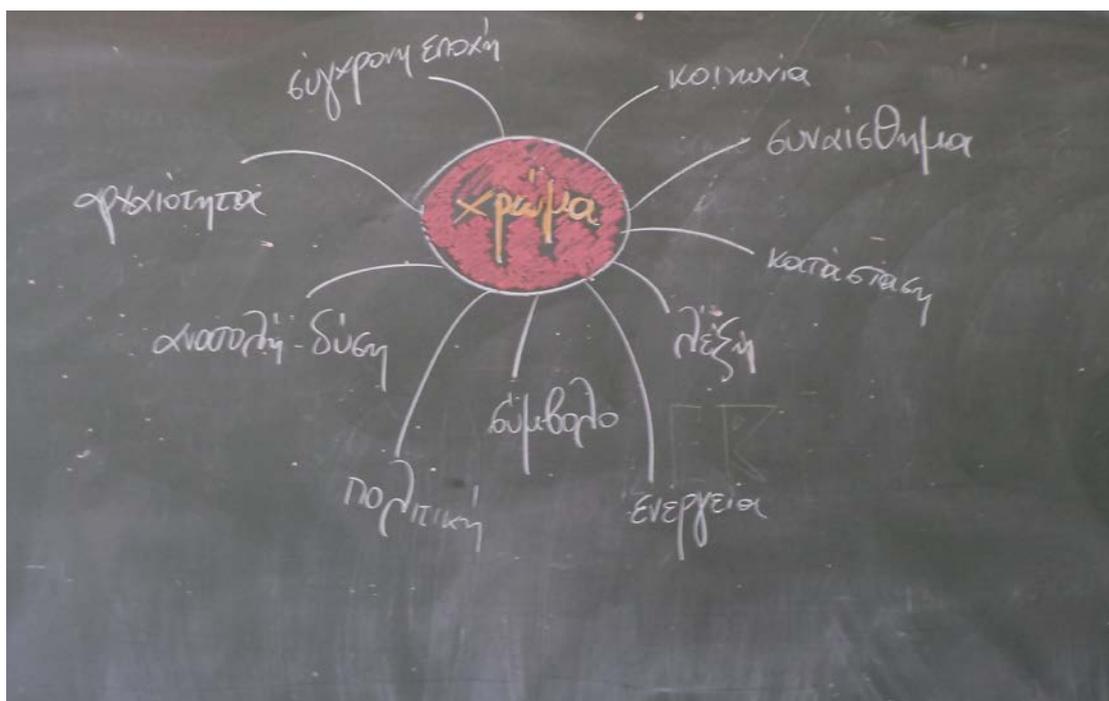
πού θα πάμε, τι θα δούμε, γιατί θα πάμε, γιατί επισκεπτόμαστε το μουσείο και όχι το διαδίκτυο ή τη βιβλιοθήκη μας (αξία του αυθεντικού).

2) Η σχολική ομάδα γνώρισε το θέμα, επέλεξε τα υποθέματα στα οποία θα εστιάσει και χωρίστηκε σε υποομάδες. Κάθε υποομάδα ανέλαβε μία συγκεκριμένη θεματική και αναζήτησε στοιχεία σε πηγές, φωτογραφίες, εικόνες και οπτικοακουστικά μέσα. Οι θεματικές:

- α. Η προέλευση των χρωμάτων στα αρχαϊκά χρόνια.
- β. Παραδοσιακές ενδυμασίες σε Ελλάδα και Αλβανία και σύγκρισή τους με τις αρχαϊκές κόρες.
- γ. Ο συμβολισμός των χρωμάτων στην τέχνη και τη θρησκεία στην αρχαία και σύγχρονη εποχή.

3) Δημιουργία ομαδικών κολάζ με έμπνευση τα χρώματα στα αρχαϊκά αγάλματα:

- α. Βάλε χρώμα στη ζωή σου!
- β. Η τέχνη είναι η υπογραφή του πολιτισμού.
- γ. Ο συμβολισμός των χρωμάτων.

Το χρώμα υπάρχει παντού γύρω μας. Σχεδιάγραμμα

Δημιουργία ομαδικών κολάζ με έμπνευση τα χρώματα στα αρχαικά αγάλματα

Ομαδικό κολάζ «Βάλε χρώμα στη ζωή σου!»

2ο στάδιο: Η διεξαγωγή του προγράμματος στο Μουσείο της Ακρόπολης και στο εργοτάξιο του Παρθενώνα.

α) Στο Μουσείο Ακρόπολης

Οι μαθητές μετά την προετοιμασία τους στο σχολείο, επισκέφθηκαν το Μουσείο Ακρόπολης με σκοπό να ανακαλύψουν τα χρώματα στα αρχαϊκά γλυπτά της Ακρόπολης. Η επίσκεψή τους ήταν οργανωμένη σε τρεις ενότητες:

1) Αρχικά επισκέφθηκαν το Εργαστήρι Τεχνών του μουσείου όπου συζήτησαν με τον συντηρητή του μουσείου, κύριο Κ. Βασιλειάδη, για τα στάδια παραγωγής των διαφόρων χρωμάτων και τη διαδικασία εφαρμογής τους στα γλυπτά. Με αφορμή τα πετρώματα της έκθεσης, πληροφορήθηκαν ότι η πρώτη ύλη εξορύσσονταν από διάφορα μέρη του τότε γνωστού κόσμου και κατόπιν ταξίδευε στα αρχαία κέντρα. Το βίντεο της έκθεσης, με θέμα την πιστή αντιγραφή εκθεμάτων, έλυσε απορίες για τον τρόπο σμίλευσης των γλυπτών αλλά και την εφαρμογή των χρωμάτων.

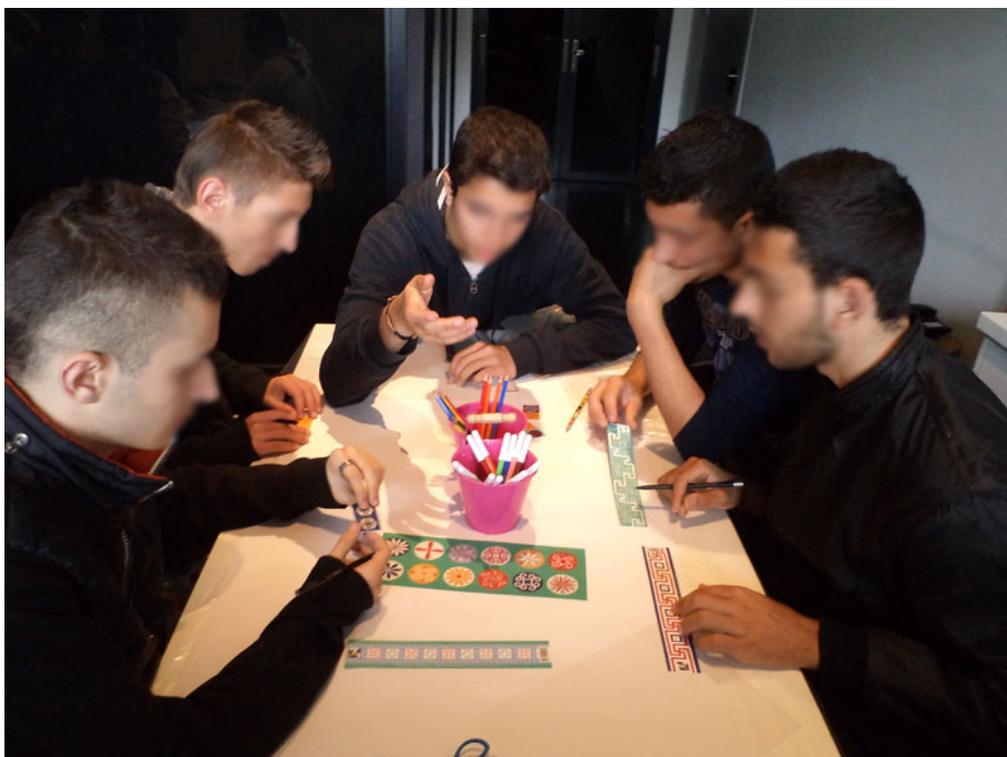

Ορυκτά και χρώματα στο Μουσείο Ακρόπολης

2) Στο δεύτερο μέρος οι μαθητές περιηγήθηκαν μέσα στην αίθουσα της αρχαϊκής εποχής και διαπίστωσαν ότι η αρχαία γλυπτική δεν ήταν μονόχρωμη, όπως φαίνεται με μια πρόχειρη ματιά, αλλά πολύχρωμη. Στην αρχή παρουσιάστηκε από τις μουσειοπαιδαγωγούς το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο κατά την αρχαϊκή εποχή και επεξηγήθηκαν τα γεγονότα που ευνόησαν τη διατήρηση των χρωμάτων στα

γλυπτά της Ακρόπολης. Στη συνέχεια αξιοποιήθηκαν τα σύγχρονα δοκίμια μαρμάρου με λεπτομέρειες χρωματιστών σχεδίων που έχουν ενσωματωθεί στην έκθεση της αρχαϊκής συλλογής για να γίνει κατανοητή η αλλαγή της απόχρωσης των χρωμάτων από τις διάφορες συνθήκες στο πέρασμα του χρόνου. Τέλος, προκειμένου να μπορέσουν να εντοπίσουν μόνοι τους τα ίχνη του χρώματος στις επιφάνειες των γλυπτών, οι μαθητές και οι μαθήτριες χρησιμοποίησαν καρτέλες με φωτογραφίες λεπτομερειών από τα μάτια, το στόμα, τα μαλλιά, τα ρούχα, τα παπούτσια και τα κοσμήματα των αγαλμάτων. Ανά ομάδες οι μαθητές και οι μαθήτριες διέτρεξαν την έκθεση και με τη βοήθεια του εποπτικού υλικού και των μουσειοπαιδαγωγών κατάφεραν να ενεργοποιήσουν την παρατηρητικότητα τους και να ταυτίσουν τις λεπτομέρειες με τα αντίστοιχα εκθέματα.

3) Η επίσκεψη στο μουσείο ολοκληρώθηκε με βιωματικό-εικαστικό εργαστήριο στο εκπαιδευτικό κέντρο. Οι μαθητές χωρισμένοι σε έξι ομάδες κλήθηκαν να φτιάξουν αφίσες με σκοπό να προσκαλέσουν τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς όλου του σχολείου σε έκθεση σχετική με «Το Ταξίδι των Χρωμάτων» που θα παρουσιαζόταν στο τέλος της σχολικής χρονιάς. Στην κάθε ομάδα διατέθηκε ένα κομμάτι χαρτί (1μ x 0,60μ), ξυλομπογιές, μαρκαδόροι, όργανα σχεδίασης, διαφάνειες σχεδίου και πολυάριθμα σχέδια με μοτίβα λεπτομερειών των γλυπτών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες κάθε ομάδας τα πρώτα λεπτά συζήτησαν για τη μορφή της αφίσας και στη συνέχεια συνεργάστηκαν όλοι μαζί για την υλοποίηση. Στο τέλος, οι μαθητές και οι μαθήτριες πήραν τα σχέδια τους και το υλικό με τα μοτίβα για να συνεχίσουν τη σχεδίαση στο σχολείο.

Παρατηρούμε τα αρχαία μοτίβα και συζητούμε

Δημιουργούμε μία αφίσα με χρήση των αρχαίων μοτίβων

Μαθητική ζωγραφιά αρχαίων μοτίβων

β) Στην Ακρόπολη

Η ομάδα των μαθητών ολοκλήρωσε την εμπειρία της για τον αρχαίο χρωματιστό κόσμο με επίσκεψη στο βράχο της Ακρόπολης. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στον Παρθενώνα, όπου οι συντηρήτριες κυρία Πάνου και κυρία Φραντζή μίλησαν στα παιδιά για το χρώμα στον Παρθενώνα και στο Ερέχθειο και τους έδειξαν ίχνη από χρώματα σε αρχιτεκτονικά τμήματα του Παρθενώνα. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο από την ομάδα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της ΥΣΜΑ.

Ξενάγηση στον βράχο της Ακρόπολης

3^ο στάδιο:

α) Μετά την επίσκεψη στο μουσείο

Οι μαθητές ολοκλήρωσαν τις ομαδικές συνθέσεις με τα μοτίβα των αρχαϊκών αγαλμάτων.

β) Μετά την επίσκεψη στην Ακρόπολη

Παραλλαγές χρωματισμού της Πεπλοφόρου και δημιουργία ταμπλό με τίτλο «Όλοι ίδιοι, μα τόσο διαφορετικοί». Αξιοποιώντας την ηλεκτρονική εφαρμογή χρωματισμού της πεπλοφόρου από την ιστοσελίδα του μουσείου, οι μαθητές ζωγράρισαν με διαφορετικού είδους χρώματα και υλικά ο καθένας τη δική του πεπλοφόρο.

«Όλοι ίδιοι, μα τόσο διαφορετικοί».
Μαθητικές δημιουργίες
χρωματισμού της πεπλοφόρου

Έκθεση των μαθητικών
δημιουργιών στο σχολείο

Αξιολόγηση

Εκπαιδευτικοί:

Το πρόγραμμα αξιολογούνταν κατά τα στάδια υλοποίησής του και οι παρατηρήσεις γράφονταν στο ημερολόγιο των μαθητών. Καθ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων το ενδιαφέρον των μαθητών υπήρξε αμείωτο. Υπήρχε διάθεση για συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση του υλικού από κάθε υποομάδα. Οι μαθητές έμαθαν να επεξεργάζονται τη βιβλιογραφία, να εντοπίζουν και να αξιολογούν τις ενότητες των θεμάτων που επεξεργάστηκαν. Οι καθηγητές που συμμετείχαν στην υλοποίηση αυτού του προγράμματος διαπίστωσαν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες καλλιέργησαν και ανέπτυξαν περισσότερο τις πνευματικές και επικοινωνιακές τους δεξιότητες αλλά και κατάφεραν μέσα από τη συλλογική εργασία να αποκτήσουν συνείδηση ομαδικότητας. Κατά τη επίσκεψη τους στο Μουσείο της Ακρόπολης βρήκαν τεκμήρια και αντικείμενα που τα παρατήρησαν, τα ανέλυσαν, τα συσχέτισαν, τα συνέθεσαν και τα αξιολόγησαν. Η διαδικασία της ανακάλυψης που ακολουθήσαμε ήταν ενδιαφέρουσα και πρωτόγνωρη για τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Αρχαιολόγοι – Μουσειοπαιδαγωγοί:

Οι μαθητές, όπως φαίνεται και από τις εργασίες τους πριν και μετά την επίσκεψη στο μουσείο, ανταποκρίθηκαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο θέμα του προγράμματος. Παρατηρώντας τις εικαστικές δημιουργίες των παιδιών διαπιστώνεται ότι οι μαθητές εμπνεύστηκαν από τα μοτίβα, σχέδια και χρώματα της αρχαϊκής εποχής για να δημιουργήσουν δικές τους συνθέσεις που συνδυάζουν έργα αρχαίας και μοντέρνας τέχνης. Επίσης, αποτύπωσαν τα συναισθήματα που τους προκάλεσαν τα χρώματα στη τέχνη. Τέλος, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους και δήλωσαν ότι θα ήθελαν να ξανάρθουν στο μουσείο.